

EHEAROME2020

Komunikat Rzymski

ZAŁĄCZNIK III

EUROPEAN
Higher Education Area

bologna
process

ITALIAN **BFUG** SECRETARIAT
2018-2020

Edited within the Erasmus+ project “[IN-GLOBAL Enhancing Knowledge of the EHEA and Global Dialogue](#)” in 2023.

The original version of the Rome Communiqué and its annexes are available on the website of the European Higher Education Area:

<https://ehea.info/page-ministerial-conference-rome-2020>

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Zalecenia dla władz krajowych dotyczące poprawy jakości uczenia się i kształcenia w szkolnictwie wyższym w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (EOSW)

Przygotowane przez 2. Grupę Doradczą Bolońskiej Grupy Wdrożeniowej ds. Uczenia się i Kształcenia

W Komunikacie Paryskim z 2018 r., Ministrowie ogłosili uznanie „współpracy w obszarze praktyk innowacyjnego uczenia się i kształcenia za kolejny wyróżnik EOSW”.

W tym celu Ministrom i władzom krajowym proponuje się niniejsze zalecenia dotyczące działań mających na celu silniejsze zacieśnienie współpracy i partnerstwa w ramach europejskich systemów szkolnictwa wyższego i pomiędzy nimi.

Zalecenia w pełni respektują podstawowe wartości EOSW, ujęte w Komunikacie Paryskim z 24-25 maja 2018 r. w następujący sposób: „Wolność i uczciwość akademicka, autonomia uczelni, udział studentów i pracowników w zarządzaniu szkolnictwem wyższym oraz publiczna odpowiedzialność za szkolnictwo wyższe, a także publiczna odpowiedzialność tego sektora, tworzą fundament EOSW”.

Sytuacja dotycząca kryzysu zdrowotnego związanego z pandemią Covid-19 dodatkowo podkreśla znaczenie zaleceń Grupy w kilku kwestiach. Szczególnie istotne są kwestie dotyczące potrzeby innowacji dydaktycznych oraz dalszego rozwoju edukacji zdalnej i otwartych zasobów edukacyjnych, a także potrzeby wzmocnienia związku pomiędzy badaniami edukacyjnymi a kształceniem.

Poniższe zalecenia kładą nacisk na potrzebę uczenia się skoncentrowanego na studencie, poprawę jakości kształcenia oraz na zasadnicze znaczenie dialogu krajowego i międzynarodowego z udziałem wszystkich interesariuszy. Te trzy kwestie są ze sobą powiązane i jednakowo ważne.

W zaleceniach podkreśla się również kluczowe znaczenie wzmocnienia narzędzi bolońskich, zwłaszcza Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS), służących do określenia osiągniętych efektów uczenia się i związanego z nimi nakładu pracy, a także wdrażania innych kluczowych zobowiązań bolońskich. Władze publiczne odpowiedzialne za szkolnictwo wyższe powinny zobowiązać się do:

1. Urzeczywistnienia koncepcji uczenia się skoncentrowanego na studencie poprzez:

wspieranie uczelni w ich wysiłkach na rzecz nawiązania lub utrzymania uporządkowanego dialogu dotyczącego innowacji i poprawy jakości uczenia się i kształcenia, w którym uczestniczą studenci, nauczyciele oraz interesariusze zewnętrzni. Poruszane kwestie powinny obejmować opracowywanie programów kształcenia, efektów uczenia się, ocenę i zapewnianie jakości, z należyтым uwzględnieniem umiejętności potrzebnych do sprostania obecnym i przyszłym wyzwaniom społecznym;

promowanie, w ramach szkoleń dyscyplinarnych, rozwoju umiejętności miękkich oraz umiejętności wymaganych od światłego obywatela XXI wieku, pozwalających zrozumieć wyzwania złożonego świata oraz szanować innych ludzi i środowisko naturalne;

zbadanie możliwości zachęcania do transgranicznej wymiany dobrych praktyk w zakresie wspierania poprawy jakości uczenia się i kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem metod aktywnych;

tworzenie sprzyjającego środowiska, zarówno pod względem finansowym, jak i prawnym, które umożliwi uczelniom dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb różnych rodzajów osób uczących się (osób uczących się przez całe życie, osób uczących się w formie niestacjonarnej, osób z grup

niedostatecznie reprezentowanych i znajdujących się w niekorzystnej sytuacji) oraz budowanie kultury równości i włączenia społecznego. Obejmuje to stworzenie elastycznych ścieżek uczenia się (w tym mikro-kwalifikacji) na poziomie uczelnianym i krajowym oraz w całym EOSW, a także zbadanie w tym celu możliwości oferowanych przez technologie cyfrowe;

zachęcanie do opracowania i wdrażania krajowych oraz uczelnianych strategii i rozwiązań dotyczących Otwartej Edukacji oraz korzystania z Otwartych Zasobów Edukacyjnych i wspieranie tych działań;

zachęcanie studentów do mobilności wykraczającej poza ramy ustalonych wcześniej umów między uczelniami.

2. Sprzyjania ciągłej poprawie jakości kształcenia poprzez:

promowanie powoływania grup edukacyjnych, obejmujących zarówno nauczycieli akademickich, jak i pracowników odpowiedzialnych za szkolenie lub wspieranie ich w wypełnianiu ich misji (grupy uczelniane i/lub międzyuczelniane);

wspieranie uczelni w doskonaleniu zawodowym nauczycieli i (transgranicznej) wymianie dobrych praktyk. Międzyuczelniane działania na rzecz rozwoju kadry nauczycielskiej oraz tworzenie krajowych sieci współpracy można uznać za przykłady doskonalenia zawodowego nauczycieli;

wspieranie uczelni w tworzeniu trwałego i sprzyjającego środowiska na poziomie uczelnianym i krajowym, które umożliwi transformację, zwłaszcza cyfrową, jakości kształcenia i uczenia się. Takie środowisko powinno być tworzone we współpracy z kadrami odpowiedzialnymi za kształcenie i obejmować ramy zapewniające godne warunki pracy oraz możliwe do zrealizowania obciążenie pracą dydaktyczną, a także atrakcyjne możliwości awansu zawodowego;

zapewnienie, we współpracy z uczelniami (które powinny zaangażować wszystkie osoby odpowiedzialne za kształcenie), rozwiązań strukturalnych zapewniających równe poszanowanie działalności dydaktycznej i badawczej. W razie potrzeby należy dokonać przeglądu systemów rozwoju zawodowego kadry akademickiej, aby zapewnić większe uznanie dla kształcenia w ramach kariery akademickiej;

zbadać, we współpracy z uczelniami, możliwości wspierania nowych i innowacyjnych metod kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem rozwiązań inter- i multidyscyplinarnych, uczenia się i kształcenia opartego na badaniach naukowych, odpowiedniego wykorzystania analizy danych związanych z uczeniem się oraz otwartej edukacji, a także innych innowacyjnych rozwiązań.

3. Zwiększenia możliwości uczelni i systemów szkolnictwa wyższego w zakresie poprawy jakości uczenia się i kształcenia poprzez:

uwzględnienie poprawy jakości uczenia się i kształcenia w krajowych strategiach i rozwiązaniach dotyczących szkolnictwa wyższego. Projektowanie i wdrażanie takich strategii i rozwiązań powinno stanowić podstawę uporządkowanego i ciągłego dialogu z uczelniami i innymi interesariuszami działającymi w społeczności studentów i nauczycieli;

wspieranie strategicznej możliwości rozwoju i innowacyjności w obszarze uczenia się i kształcenia, tak na poziomie krajowym jak i uczelnianym, poprzez empiryczne badania edukacyjne, projekty i programy pilotażowe oraz gromadzenie i wykorzystywanie danych dotyczących edukacji, z poszanowaniem ochrony danych;

zbadać możliwości zachęcania do transgranicznej wymiany dobrych praktyk na poziomie krajowym i w całym EOSW, na przykład za pomocą platform wymiany i współpracy oraz wspieranie tych działań;

przydzielanie odpowiedniego i stabilnego finansowania i zasobów oraz, w razie potrzeby, przyjmowanie odpowiednich ram regulacyjnych, aby umożliwić uczelniom tworzenie innowacyjnych środowisk kształcenia i uczenia się o wysokiej jakości.

Bolońska Grupa Wdrożeniowa proszona jest o to, aby w swoim kolejnym planie działań wspierała wdrażanie zaleceń dotyczących uczenia się i kształcenia w celu osiągnięcia wspólnego postępu w EOSW oraz przedstawiła sprawozdanie o wynikach tych działań w ramach Raportu z realizacji Procesu Bolońskiego w 2024 roku.

**Co-funded by
the European Union**

This translation is co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

